

СМЕРТНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ВІД ТРАВМАТИЗМУ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ, РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ

Л.А. Чепелевська, О.М. Орда (Київ)
ДУ «Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України»
Міністерство охорони здоров'я України

Резюме. Вивчено особливості динаміки смертності населення України від травматизму в 2005–2009 рр. за регіонами, типом поселення, статтю.

Ключові слова: смертність, травматизм, стаття, тип поселення, регіони.

Травматизм є однією з найбільш актуальних медико-соціальних проблем [1–3;7;10].

У розвинених країнах травматизм в структурі причин смерті посідає третє місце після хвороб системи кровообігу та новоутворень. В Україні смертність населення внаслідок травм (зовнішніх дій) також посідає третє місце, а серед чоловіків працездатного віку – перше [4;5].

Нині внаслідок різного роду нещасних випадків, отруєнь та травм в Україні гине понад 40 тис. осіб щорічно. Характерною рисою смертності від зовнішніх дій в Україні є різка статеві диференціація, що полягає у значному перевищенні показників смертності чоловіків над відповідними показниками жінок. Якщо чоловіча смертність від усіх причин віком 16–59 років майже утричі перевищує жіночу, то від зовнішніх причин смерті – у 5 разів [6;8;9].

Мета роботи – виявити статеві та регіональні особливості смертності населення України від зовнішніх дій.

Матеріали та методи

У роботі використано дані офіційної статистики (Держкомстату України) щодо смертності населення від нещасних випадків, травм і отруєнь в усіх регіонах України; а також методи математичної та медичної статистики, комп'ютерні технології.

Результати дослідження та їх обговорення

Смертність населення України від зовнішніх дій за 5 років скоротилась на 9,9%. Це зафіксовано в усіх адміністративно-територіальних одиницях, крім Рівнен-

ської області, в якій рівень смертності зріс на 7,0%. Максимальне зниження смертності спостерігалось в м. Києві (19,8%), Одеській (15,7%), Сумській (14,5%), Харківській (14,4%) областях та в АР Крим (13,7%); мінімальне – у Хмельницькій, Львівській, Івано-Франківській областях (від 1,3% до 3,3%).

У 2005 р. максимальними були рівні смертності в Кіровоградській, Чернігівській, Сумській, Одеській, Херсонській областях (табл. 1), мінімальними – в Тернопільській, Івано-Франківській, Львівській, Закарпатській областях та в м. Києві. У 2009 р. максимальні рівні зафіксовано в тих самих областях, що і в 2005 р. (крім Одеської, її місце зайняла Донецька, рівні смертності були нижчими, ніж у 2005 р.); мінімальні – в тих самих областях, що і в 2005 р. Переважання максимального рівня над мінімальним досягло в 2005 р. 230,1% і збільшилось в 2009 р. до 246,8%.

Смертність від зовнішніх дій серед чоловіків знизилась на 9,1% за 5 років. Це спостерігалось в усіх областях, а також у містах Києві та Севастополі. Виняток становила Рівненська область, де зафіксовано зростання на 9,9%. Максимальним було зниження в містах Києві (19,0%) та Севастополі (14,3%), Миколаївській (16,2%), Харківській (15,0%), Чернівецькій (13,5%) областях, мінімальним – у Львівській (0,7%), Полтавській (1,4%), Івано-Франківській (3,0%) областях (табл. 2). Максимальні рівні смертності в 2005 р. спостерігались в Чернігівській, Сумській, Кіровоградській, Херсонській та Луганській областях. В 2009 р. перша трійка областей не змінилась, додалися Полтавська та Донецька області. Мінімальні рівні смертності зареєстровано в областях західного регіону (Івано-Франківській, Тернопільській, Закарпатській) та м. Києві, як у 2005 р., так і в 2009 р., до них додалися Львівська (2005 р.) та Чернівецька (2009 р.) області. Переважання

Таблиця 1
Смертність усього населення України від зовнішніх причин смерті в регіонах
за 2005–2009 рр., на 100 000 осіб

Регіон	Рік					2009 р. в % до 2005 р.
	2005	2006	2007	2008	2009	
УКРАЇНА	148,5	138,0	141,9	133,2	133,8	90,1
АР Крим	169,9	150,1	153,3	146,3	146,6	86,3
<i>Область</i>						
Вінницька	143,7	129,6	141,1	128,5	129,3	90,0
Волинська	120,2	117,2	123,8	115,2	115,2	95,8
Дніпропетровська	168,0	161,5	161,8	149,8	150,8	89,8
Донецька	169,9	162,4	164,1	159,2	160,5	94,5
Житомирська	167,4	148,5	167,8	148,2	149,3	89,2
Закарпатська	100,2	94,4	99,4	87,5	87,4	87,2
Запорізька	158,1	144,1	149,0	137,3	138,1	87,3
Івано-Франківська	88,7	85,6	90,8	85,7	85,8	96,7
Київська	160,6	151,6	148,9	143,0	143,7	89,5
Кіровоградська	198,6	179,7	190,6	186,6	188,6	95,0
Луганська	171,3	150,0	154,4	149,3	150,7	88,0
Львівська	95,3	93,1	97,5	93,8	94,0	98,6
Миколаївська	165,8	144,9	156,2	143,8	144,6	87,2
Одеська	179,8	163,7	163,6	151,5	151,6	84,3
Полтавська	165,9	164,6	172,8	157,5	158,8	95,7
Рівненська	103,1	108,0	106,8	110,3	110,3	107,0
Сумська	191,6	167,0	167,3	162,3	163,9	85,5
Тернопільська	86,3	88,3	88,9	80,6	81,0	93,9
Харківська	147,9	136,3	136,7	126,0	126,6	85,6
Херсонська	178,3	164,1	164,0	160,6	161,7	90,7
Хмельницька	122,8	120,9	128,7	120,5	121,2	98,7
Черкаська	158,1	140,9	148,0	139,5	140,6	88,9
Чернівецька	104,4	94,7	101,1	91,2	91,2	87,4
Чернігівська	194,0	187,2	192,2	183,8	186,0	95,9
<i>Місто</i>						
Київ	95,3	85,1	88,7	77,1	76,4	80,2
Севастополь	149,2	141,4	142,6	136,8	136,7	91,6

максимального рівня смертності над мінімальним зросло в 2009 р. (262,3% проти 229,6% у 2005 р.).

Смертність жінок від зовнішніх дій в Україні знизилась за 5 років на 12,1%. Темпи зниження були максимальними в Одеській (23,4%), Черкаській (23,0%), Сумській (19,2%) областях, м. Києві та в АР Крим

(20,4%). Водночас, у Волинській та Миколаївській областях і в м. Севастополі зросли рівні смертності (2,5–13,8%). Смертність чоловіків перевищила таку серед жінок у 4,5 разу. У 2005 р. максимальні рівні смертності зафіксовано в Кіровоградській, Одеській, Луганській, Сумській областях, м. Києві, у 2009 р. – у Кі-

Таблиця 2
Смертність населення України від зовнішніх причин смерті в регіонах
за статтю, на 100 000 осіб

Регіон	Чоловіки			Жінки		
	2005 р.	2009 р.	2009 р. в % до 2005 р.	2005 р.	2009 р.	2009 р. в % до 2005 р.
УКРАЇНА	253,2	230,2	90,9	58,5	51,4	87,9
АР Крим	281,6	249,6	88,6	75,0	59,7	79,6
<i>Область</i>						
Вінницька	253,8	230,7	90,9	50,8	43,7	86,0
Волинська	219,6	208,2	94,8	31,9	33,0	103,4
Дніпропетровська	288,8	259,2	89,7	65,6	59,8	91,2
Донецька	291,5	274,9	94,3	67,9	65,4	96,3
Житомирська	287,8	262,9	91,3	63,4	51,6	81,4
Закарпатська	159,8	140,8	88,1	45,2	38,3	84,7
Запорізька	266,7	235,1	88,1	66,4	56,9	85,7
Івано-Франківська	153,1	148,5	97,0	31,2	29,9	95,8
Київська	275,9	252,4	91,5	61,5	50,8	82,6
Кіровоградська	327,9	317,3	96,8	89,3	80,3	89,9
Луганська	290,2	256,9	88,5	70,9	61,6	86,9
Львівська	167,1	165,9	99,3	30,7	29,6	96,4
Миколаївська	288,2	241,6	83,8	60,2	61,7	102,5
Одеська	287,2	249,5	86,9	85,7	65,6	76,5
Полтавська	283,5	279,6	98,6	66,5	57,0	85,7
Рівненська	179,2	197,0	109,9	34,7	32,6	93,9
Сумська	335,9	291,9	86,9	70,4	56,9	80,8
Тернопільська	153,9	145,2	94,3	27,8	25,4	91,4
Харківська	252,9	215,1	85,0	58,8	51,6	87,8
Херсонська	305,1	272,8	89,4	68,2	65,9	96,6
Хмельницька	211,3	215,7	102,0	47,0	40,3	85,7
Черкаська	273,1	251,9	92,2	61,8	47,6	77,0
Чернівецька	182,0	157,5	86,5	36,2	33,0	91,2
Чернігівська	351,5	335,2	95,4	63,1	63,1	100,0
<i>Місто</i>						
Київ	157,8	127,8	81,0	40,8	32,4	79,4
Севастополь	255,9	219,3	85,7	59,3	67,5	113,8

ровоградській, Одеській, Херсонській, Донецькій областях, м. Севастополі (табл. 2). Переважання максимальних рівнів смертності над мінімальними досягло 321,2% в 2005 р. та 316,1% в 2009 р.

Смертність міського населення від зовнішніх дій знизилась за 5 років на 12,2%. Максимальними були

темпи зниження у Вінницькій (21,6%), Тернопільській (20,1%), Одеській (18,5%), Миколаївській (18,2%) областях. Лише в Рівненській області рівень смертності зріс на 5,8% (табл. 3). У 2005 р. максимальні рівні смертності зафіксовано в Херсонській, Донецькій, Луганській, Одеській областях та АР Крим, у 2009 р. –

Таблиця 3
Смертність населення України від зовнішніх причин смерті в регіонах
за типом поселення, на 100 000 осіб

Регіон	Міське населення			Сільське населення		
	2005 р.	2009 р.	2009 р. в % до 2005 р.	2005 р.	2009 р.	2009 р. в % до 2005 р.
УКРАЇНА	138,5	121,6	87,8	169,6	160,0	94,3
АР Крим	168,6	145,0	86,0	172,2	149,1	86,6
<i>Область</i>						
Вінницька	119,4	93,6	78,4	165,6	163,3	98,6
Волинська	103,1	94,7	91,8	137,6	136,6	99,3
Дніпропетровська	157,9	138,7	87,8	218,2	211,4	96,9
Донецька	167,1	157,2	94,1	195,9	191,3	97,6
Житомирська	141,7	120,1	84,8	200,9	188,6	93,9
Закарпатська	106,7	98,2	92,0	96,4	81,1	84,1
Запорізька	142,3	126,7	89,0	208,6	175,1	83,9
Івано-Франківська	79,7	75,5	94,7	95,3	93,4	98,0
Київська	136,7	117,7	86,1	195,4	183,5	93,9
Кіровоградська	160,1	149,4	93,3	258,7	250,8	96,9
Луганська	165,9	146,2	88,1	205,2	180,0	87,7
Львівська	90,6	83,8	92,5	102,3	109,4	106,9
Миколаївська	151,3	123,7	81,8	195,1	188,1	96,4
Одеська	160,8	131,1	81,5	216,8	191,9	88,5
Полтавська	145,9	134,2	92,0	195,5	196,3	100,4
Рівненська	88,4	93,5	105,8	116,1	125,4	108,0
Сумська	159,5	135,3	84,8	253,1	221,6	87,5
Тернопільська	80,0	63,9	79,9	91,0	94,0	103,3
Харківська	132,0	112,9	85,5	208,5	180,2	86,4
Херсонська	174,3	146,9	84,3	184,4	184,6	100,1
Хмельницька	104,2	89,2	85,6	143,4	158,7	110,7
Черкаська	129,0	113,2	87,7	193,3	174,7	90,4
Чернівецька	96,6	86,0	89,0	109,9	94,9	86,3
Чернігівська	139,0	138,3	99,5	276,4	262,7	95,0
<i>Місто</i>						
Київ	95,3	76,4	80,2	х	х	х
Севастополь	150,6	133,2	88,4	125,6	189,2	150,6

у тих самих адміністративно-територіальних одиницях, крім Одеської області, місце якої зайняла Кіровоградська. У 2005 р. мінімальні рівні смертності зареєстровано в Івано-Франківській, Тернопільській, Рівненській, Львівській областях та в м. Києві; у 2009 р. – Рівненська область поступилась Хмель-

ницькій. Переважання максимальних рівнів над мінімальними було в 2005 р. (218,7%) і зросло у 2009 р. (246,0%).

У сільській місцевості смертність від зовнішніх дій знизилась на 5,7%, що вдвічі менше, ніж у містах. Найвищі темпи зниження спостерігались в Запорізькій

Таблиця 4

Смертність міського населення України від зовнішніх причин смерті в регіонах за статтю, на 100 000 осіб

Регіон	Чоловіки			Жінки		
	2005 р.	2009 р.	2009 р. в % до 2005 р.	2005 р.	2009 р.	2009 р. в % до 2005 р.
УКРАЇНА	235,4	208,3	88,5	55,9	48,4	86,6
АР Крим	280,2	250,6	89,4	76,8	59,1	76,9
<i>Область</i>						
Вінницька	209,0	164,8	78,8	42,2	32,9	78,0
Волинська	187,2	170,9	91,3	30,1	29,5	98,0
Дніпропетровська	271,6	239,4	88,1	62,2	54,9	88,3
Донецька	288,0	270,3	93,8	66,3	63,9	96,4
Житомирська	241,0	211,2	87,6	55,9	41,9	75,0
Закарпатська	168,8	160,3	95,0	50,9	43,0	84,5
Запорізька	240,5	217,7	90,5	60,2	51,6	85,7
Івано-Франківська	134,9	132,1	97,9	30,4	25,3	83,2
Київська	231,4	203,0	87,7	53,5	43,7	81,7
Кіровоградська	274,0	253,6	92,5	64,7	63,0	97,4
Луганська	280,9	249,3	88,7	69,7	60,5	86,8
Львівська	154,7	143,9	93,0	33,3	30,3	91,0
Миколаївська	271,3	206,6	76,1	50,1	54,2	108,2
Одеська	254,4	215,7	84,8	79,6	57,5	72,2
Полтавська	248,7	231,9	93,2	58,6	52,2	89,1
Рівненська	153,5	170,2	110,9	32,1	27,7	86,3
Сумська	277,9	243,6	87,7	60,6	45,8	75,6
Тернопільська	136,5	113,1	82,9	30,3	21,1	69,6
Харківська	223,5	191,4	85,6	54,7	46,8	85,6
Херсонська	304,4	251,8	82,7	65,3	59,8	91,6
Хмельницька	171,8	157,0	91,4	44,9	30,4	67,7
Черкаська	226,1	200,3	88,6	47,3	40,5	85,6
Чернівецька	166,3	146,6	88,1	36,1	33,9	93,9
Чернігівська	251,7	241,2	95,8	43,0	51,8	120,5
<i>Місто</i>						
Київ	157,8	127,8	81,0	40,8	32,4	79,4
Севастополь	259,5	213,1	82,1	59,3	66,6	112,3

(16,1%), Закарпатській (15,9%), Чернівецькій (13,7%), Харківській (13,6%), Сумській (12,5%) областях. У семи територіально-адміністративних одиницях найбільше зріс рівень смертності в Хмельницькій (10,7%), Рівненській (8,0%), Львівській (6,9%) областях. У 2005 р. максимальні рівні смертності зафіксовано

в Чернігівській, Кіровоградській, Сумській, Дніпропетровській та Одеській областях, у 2009 р. – Одеська область поступила Полтавській. Мінімальні рівні смертності зареєстровано в Тернопільській, Івано-Франківській, Закарпатській, Львівській та Чернівецькій областях, як в 2005 р., так і в 2009 р. Переважання

Таблиця 5
Смертність сільського населення України від зовнішніх причин смерті в регіонах
за статтю, на 100 000 осіб

Регіон	Чоловіки			Жінки		
	2005 р.	2009 р.	2009 р. в % до 2005 р.	2005 р.	2009 р.	2009 р. в % до 2005 р.
УКРАЇНА	290,4	276,3	95,1	64,1	57,9	90,3
АР Крим	283,8	248,0	87,4	72,0	60,8	84,4
<i>Область</i>						
Вінницька	295,2	294,1	99,6	58,4	54,0	92,5
Волинська	251,9	245,9	97,6	33,7	36,7	108,9
Дніпропетровська	373,1	355,5	95,3	82,7	84,7	102,4
Донецька	323,5	317,0	98,0	83,8	80,3	95,8
Житомирська	349,2	332,5	95,2	73,1	64,7	88,5
Закарпатська	154,6	129,7	83,9	41,8	35,6	85,2
Запорізька	348,4	290,2	83,3	86,6	74,5	86,0
Івано-Франківська	166,6	160,7	96,5	31,7	33,4	105,4
Київська	342,6	329,7	96,2	72,9	61,6	84,5
Кіровоградська	410,5	416,3	101,4	128,0	108,2	84,5
Луганська	347,2	304,1	87,6	78,7	68,8	87,4
Львівська	185,7	198,7	107,0	26,9	28,4	105,6
Миколаївська	321,3	311,3	96,9	81,3	77,7	95,6
Одеська	350,2	314,4	89,8	97,7	81,8	83,7
Полтавська	335,2	351,5	104,9	78,0	64,3	82,4
Рівненська	201,3	220,0	109,3	37,2	37,3	100,3
Сумська	446,2	387,2	86,8	89,5	79,5	88,8
Тернопільська	167,1	169,6	101,5	25,9	28,6	110,4
Харківська	362,9	305,6	84,2	74,3	70,7	95,1
Херсонська	306,1	304,0	99,3	72,7	75,9	104,4
Хмельницька	256,0	285,5	111,5	49,2	51,8	105,3
Черкаська	330,3	316,3	95,8	79,3	56,4	71,1
Чернівецька	192,7	165,0	85,6	36,2	32,3	89,2
Чернігівська	506,2	490,7	96,9	92,4	80,9	87,5
<i>Місто</i>						
Київ	х	х	х	х	х	х
Севастополь	200,0	311,9	155,9	59,3	80,9	136,4

максимального рівня смертності над мінімальним зросло з 303,7% в 2005 р. до 324,3% в 2009 р. (табл. 3).

Смертність міських чоловіків від зовнішніх дій за 5 років скоротилася на 11,5%, найбільше – у Миколаївській (23,9%), Вінницькій (21,2%), Херсонській (17,3%) областях та в містах Києві (19,0%) і Севастополі

(17,9%). І лише у Рівненській області цей рівень підвищився на 10,9% (табл. 4). У 2005 р. максимальні рівні смертності спостерігались у Херсонській, Донецькій, Луганській, Сумській областях та в АР Крим, в 2009 р. – Сумська область поступилась Кіровоградській. У 2005 р. мінімальні рівні смертності зафік-

совано в Івано-Франківській, Тернопільській, Рівненській, Львівській областях та в м. Києві, в 2009 р. – Рівненська область поступилася місцем у п'ятірці областей з мінімальними рівнями – Чернівецькій. Переважання максимального рівня смертності над мінімальним досягло в 2005 р. 225,6% і зросло в 2009 р. до 239,0%.

Смертність міських жінок від зовнішніх дій скоротилася за 5 років на 13,4%, найбільше – в Хмельницькій (32,3%), Тернопільській (30,4%), Одеській (27,8%), Житомирській (25,0%), Сумській (24,4%) областях (табл. 4). У двох областях (Миколаївській і Чернігівській) та м. Севастополі цей рівень збільшився (8,2–20,5%). Смертність жінок від цієї причини смерті в 4,3 рази була меншою за таку серед чоловіків. У 2005 р. максимальні рівні смертності зафіксовано в Одеській, Луганській, Донецькій, Херсонській областях та в АР Крим, у 2009 р. до Донецької, Луганської та Херсонської областей додалися м. Севастополь та Кіровоградська область. Переважання максимального рівня смертності над мінімальним досягло в 2005 р. 264,4%, у 2009 р. зросло до 315,6% (табл. 4).

Смертність сільських чоловіків України від зовнішніх причин смерті за 5 років знизилася на 4,9%, максимально – в Запорізькій (16,7%), Закарпатській (16,1%), Харківській (15,8%), Чернівецькій (14,4%), Сумській (13,2%) областях. Однак в деяких областях цей показник зріс: у Хмельницькій – на 11,5%, Рівненській – на 9,3%, у м. Севастополі – на 55,9% (табл. 5). У 2005 р. максимальний рівень смертності спостерігався в Чернігівській, Сумській, Кіровоградській, Дніпропетровській, Харківській областях, мінімальний – у Закарпатській, Івано-Франківській, Тернопільській, Львівській, Чернівецькій областях. Переважання максимального рівня над мінімальним досягло 327,4%. У 2009 р. максимальний рівень смертності зафіксовано в тих самих областях, що і в 2005 р., крім Харківської, місце якої зайняла Полтавська область. Мінімальний рівень смертності спостерігався в тих самих областях, що і в 2005 р. Переважання максимального рівня смертності над мінімальним зросло до 378,3%.

Смертність сільських жінок від дії зовнішніх чинників скоротилася за 5 років на 9,7%, порівняно з чоловіками вона менша в 4,8 рази. Максимальні темпи зниження спостерігались у Черкаській (28,9%), Полтавській (17,6%), Одеській (16,3%), Київській, Кіровоградській (по 15,5%) областях. У семи областях зріс рівень смертності на 5,0–10,0%, а в м. Севастополі – на 36,4%. У 2005 р. максимальні рівні смертності зареєстровано в Кіровоградській, Одеській, Чернігівській, Сумській, Запорізькій областях, мінімальні – в західних областях (Тернопільській, Львівській, Івано-Франківській, Волинській, Чернівецькій). Переважання максимального рівня над мінімальним досягло 494,2% (табл. 5).

Висновки

1. Протягом 5 років (2005–2009 рр.) рівень смертності населення України від травматизму знизився майже на 10%. По регіонах – максимальне зниження зафіксовано у м. Києві (на 19,8%), Одеській, Сумській та Харківській областях (на 15,7–14,4%).
2. Максимальні рівні смертності від зовнішніх дій (як в 2005 р., так і в 2009 р.) спостерігались в Кіровоградській, Чернігівській, Сумській областях, особливо серед чоловіків, смертність яких перевищила таку серед жінок у 4,5 рази; в містах лідирували Донецька, Кіровоградська, Херсонська області, в селах – Чернігівська, Кіровоградська, Сумська. Смертність міських чоловіків була максимальною в Донецькій, Кіровоградській, Херсонській областях, сільських – в Чернігівській, Кіровоградській, Сумській областях.
3. Мінімальні рівні смертності населення від зовнішніх дій зареєстровано в західних областях (Івано-Франківської, Тернопільської, Закарпатської та Чернівецької), а також для м. Києва.
4. Серед чоловіків смертність від зовнішніх дій зменшилась за 5 років на 9,1%, особливо в містах Києві, Севастополі та Миколаївській, Харківській областях (на 19,0–15,0%). Серед жінок її рівень знизився більш суттєво (на 12,1%), особливо в Одеській, Черкаській, Сумській областях (на 23,4–19,2%), а також у містах Києві та Севастополі (на 20,4%).
5. Серед міського населення зниження рівня смертності від зовнішніх дій становило 12,2%, найбільше – у Вінницькій, Тернопільській та Одеській областях (на 21,6–18,5%), серед чоловіків – на 11,5% (Миколаївська, Вінницька, Херсонська області – на 23,9–17,3%), серед жінок – на 13,4% (Хмельницька, Тернопільська, Одеська області – на 32,3–27,8%).
6. Серед сільського населення зниження було незначним (5,7%), серед чоловіків – на 4,9%, жінок – на 9,7%. В окремих областях це зниження було відчутнішим, серед чоловіків – у Запорізькій, Закарпатській та Чернівецькій (на 16,7–14,4%), серед жінок – у Черкаській, Полтавській, Одеській областях (на 28,9–16,3%).

Перспективи подальших досліджень

Значні розбіжності в рівнях та динаміці смертності населення України від травматизму потребують подальших досліджень для поглибленого вивчення.

Список літератури

1. Безруков В. В. Передчасна смертність в Україні: чинники формування і шляхи подолання / В. В. Безруков, Н. А. Фойгт // Журн. АМН України. – 2007. – Вип. 13, № 3. – С. 503–515.
2. Дмитриев В. И. Изучение множественных причин смерти – важный шаг к пониманию современного состояния смертности населения / В. И. Дмитриев, А. Д. Соломонов, М. М. Балыгин // Здоровоохранение Рос. Федерации. – М. : Медицина, 2006. – № 2. – С. 17–21.
3. Доклад о развитии человека 2009. Преодоление барьеров: человеческая мобильность и развитие / пер. с англ. ПРООН. – М. : Весь Мир, 2009. – 232 с.
4. Доклад о состоянии здравоохранения в Европе 2005 г. – Копенгаген : ЕРБ ВОЗ, 2005. – 154 с.
5. Максимова Т. М. Динамика смертности населения трудоспособного возраста в странах СНГ / Т. М. Максимова, В. Б. Белов, А. Г. Роговина // Проблемы соц. гигиены, здравоохран. и истории медицины. – 2006. – № 3. – С. 3–8.
6. Медико-социальные особенности смертности трудоспособного населения вследствие дорожно-транспортных происшествий / А. А. Хрупалов, В. Н. Боровков, Г. В. Сорокин [и др.] // Проблемы соц. гигиены, здравоохран. и истории медицины. – 2008. – № 5. – С. 18–21.
7. Поліщук М. Є. Структура поєднаної черепно-мозкової травми у відділенні політравми міської клінічної лікарні №17 м. Києва / М. Є. Поліщук, А. В. Макаров, С. О. Панферов // Україна. Здоров'я нації. – 2010. – №4 (16) – С. 13–17.
8. Смертність населення України в працездатному віці : [кол. монографія] / Е. М. Лібанова, Н. М. Левчук, Н. О. Рингач [та ін.]. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2007. – 210 с.
9. Чепелевська Л. А. Динаміка і структура смертності населення України від зовнішніх причин / Л. А. Чепелевська, О. В. Любінець // Вісник соц. гігієни та орг. охорони здоров'я України. – 2008. – № 2. – С. 5–9.
10. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення України та санітарно-епідемічну ситуацію. 2009 рік / за ред. З.М. Митника. – К., 2010. – 447 с.

Смертность населения Украины от травматизма: современные проблемы, региональные аспекты

Л.А. Чепелевская, А.Н. Орда (Киев)

Изучены особенности динамики смертности населения Украины от травматизма за 2005–2009 гг. по регионам, типу расселения, полу.

Ключевые слова: смертность, травматизм, пол, тип расселения, регионы.

Mortality of Ukrainian population from traumatism: modern problems, regional aspects

L.A. Chepelevska, O.M. Orda (Kyiv)

Features of dynamics of mortality of Ukrainian population from a traumatism for 2005–2009 on regions, moving type and sex have been studied.

Key words: mortality, traumatism, sex, moving type, regions.

Рецензент: д-р мед. наук, проф. Г.О. Слабкий.